

Bartın'da Faaliyet Gösteren Ağaç ve Orman Ürünleri İşletmelerine Yönelik SWOT Analizi

İsmail ÖZLÜSOYLU¹, Rifat KURT², Abdullah İSTEK^{3,*}

^{1,2,3}Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, Bartın, Türkiye

Makale Tarihiçesi

Gönderim: 24.06.2022

Kabul: 06.12.2022

Yayın: 15.12.2022

Araştırma Makalesi

Öz – Orman ürünleri sanayii istihdam ve ekonomik kalkınma bakımından önemli bir sektör olup, üretim faaliyetleri ağırlıklı olarak küçük ve orta ölçekli işletmeler tarafından yapılmaktadır. Son yıllarda sanayileşme sonucu artan tüketim ile, hammadde ve doğal kaynakların daha özenli kullanımını zorunlu hale gelmiştir. Bu durum orman ürünleri sektöründe faaliyet gösteren işletmelere yönelik analizlerin yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmada Bartın'da faaliyet gösteren orman endüstri işletmelerine etki eden iç ve dış çevresel etkileri belirlemek amacıyla SWOT analizi gerçekleştirilmiş ve işletmeler için sektörel bazda SWOT faktörleri oluşturulmuştur. Bu kapsamda Bartın Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı toplam 56 firma tespit edilmiş ve bu firmalardan 30'una ulaşılarak yüz-yüze anket uygulanmıştır. Anket sonucunda güçlü yönlerle ilişkin 8, zayıf yönlerle ilişkin 11, fırsatlara ilişkin 12 ve tehditlere ilişkin 14 faktör belirlenmiştir. Sonuçlar genel olarak incelendiğinde Bartın'daki işletmelerin en güçlü yönünün kaliteli işçilik ve kişiye özel tasarımlar üretmesi, en zayıf yönünün ise işletmelerin AR-GE faaliyetlerinden yeterince yararlanamaması olduğu belirlenmiştir. İşletmeler Bartın ve çevre illerde gerçekleşen/gerçekleşecek projeleri en büyük fırsat olarak görürken Bartın'daki ulaşım ve altyapı eksikliği işletmeleri tehdit eden en büyük faktör olmuştur.

Anahtar Kelimeler – Bartın, Orman Endüstrisi, SWOT analizi.

SWOT Analysis for Wood and Forest Products Businesses Operating in Bartın

^{1,2,3}Bartın University, Faculty of Forestry, Department of Forest Industrial Engineering, Bartın, Türkiye

Article History

Received: 24.06.2022

Accepted: 06.12.2022

Published: 15.12.2022

Research Article

Abstract – The forest products industry is an important employment and economic development sector, and small and medium-sized enterprises mainly carry out production activities. With the increasing consumption due to industrialization in recent years, it has become necessary to use raw materials and natural resources more carefully. This situation has revealed the need to make analyzes for businesses operating in the forest products sector. In this study, SWOT analysis was carried out in order to determine the internal and external environmental effects affecting the forest industry enterprises operating in Bartın and SWOT factors were created for the enterprises on a sectoral basis. In this context, a total of 56 companies registered with the Bartın Chamber of Commerce and Industry were identified, and a face-to-face survey was applied to 30 of these companies. As a result of the survey, 8 factors related to strengths, 11 factors related to weaknesses, 12 factors related to opportunities and 14 factors related to threats were determined. When the results were examined in general, it was determined that the strongest aspect of the enterprises in Bartın was to produce quality workmanship and personalized designs, and the weakest aspect was that the enterprises could not benefit from R&D activities sufficiently. While businesses see the projects realized/to be realized in Bartın and the surrounding provinces as the biggest opportunity, the lack of transportation and infrastructure in Bartın has been the biggest factor threatening the businesses.

Keywords – Bartın, Forest Industry, SWOT analysis.

¹ iozlusoylu@bartin.edu.tr

² rkurt@bartin.edu.tr

³ aistek@bartin.edu.tr

*Sorumlu Yazar / Corresponding Author

1. Giriş

Türkiye, Asya ile Avrupa'nın kesişme noktası ve aynı zamanda bir Akdeniz ülkesi olması nedeniyle doğal, kültürel ve biyolojik çeşitliliği barındıran bir coğrafyaya sahip olup, ekolojik bakımdan çeşitlilik, flora ve fauna bakımından zenginlik arz etmektedir. Çoğunluğu orman ekosistemlerinde olmak üzere 10.000'den fazla bitki türü ve yaklaşık 3.000 endemik tür söz konusudur (Kızmaz, 2000; Kurt vd., 2011).

Ormanlardan elde edilen birincil ve ikincil ürünleri işleyerek yarı mamul ya da son ürün haline getiren orman ürünleri sanayi sektörü, irili ufaklı binlerce işletmenin dağınık bir yerleşim düzenine sahip olduğu bir konumdadır. İmalat sanayi yapılanması içerisinde birincil ve ikincil imalat sanayi grupları adı altında faaliyet yürütmektedir. Birincil imalat sanayisinin, odunu doğrudan hammadde olarak kullanan; kereste ve parke sektörü, kaplama ve kontrplak, yonga ve lif levha endüstrisi ana başlıkları altında alt sektörlerle ayrıldığı görülmektedir. İkincil imalat sanayi grubu ise, birincil imalat sanayi grubunun ürünlerini hammadde olarak kullanan; mobilya, doğrama, ahşap parke, prefabrik ev, palet, ambalaj vb. gibi sanayi gruplarından oluşmaktadır (Akyüz, 2006; İstek vd., 2017; Kara vd., 2019).

Ağaç ve ahşap ürünleri sektörü ekonomik kalkınma ve özellikle kırsal istihdam açısından önemli bir sektördür. Ürünlerin üretimi çok sayıda küçük ve orta ölçekli işletmelerde yapılırken, bu tür işletmeler üretimde önemli bir rol oynamaktadır. Büyük ölçekli üreticiler daha çok levha üretimine yoğunlaşarak seri üretim teknikleri ile ihracata yönelik üretim gerçekleştirmektedirler. Küreselleşmenin etkileri ile mal ve girdi piyasalarında mobilitenin hızla arttığı günümüzde orman ürünleri sektörünün yan sanayilerle birlikte hacminin giderek büyüdüğü gözlenmektedir. Orman Ürünleri Sanayi, hammaddeye yani ormanlara yakın olarak kurulduğu için üretim sürecinin en başından en son halkasına kadar ekonomik değer yaratabilen bir sektördür (İmren vd., 2021). Sektör aynı zamanda içerdiği çok sayıda alt sektör ile küçük ve orta boy işletmeler için de çalışmaya uygun bir alan oluşturmaktadır. Dolayısıyla gerek ekonomik olarak geride olan bölgelere istihdam olanağı yaratılması, gerekse Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin ekonomisi için lokomotif görevi gören küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ) için uygun ve elverişli bir çalışma alanı olması, sektörün önemini artırmaktadır (Keskin, 2013, İmren ve Kaygın, 2021). Dünya genelinde çeşitlenerek artan insan ihtiyaçlarının karşılanabilmesi sürecini daha hızlı ve kitle üretimi şekline dönüştüren sanayileşme, doğal kaynak kullanımına artarak büyüyen bir ivme kazandırmıştır (Güven ve Demirci, 2019). Bu süreç, tüm doğal kaynaklar üzerinde olduğu gibi orman kaynakları üzerinde de giderek artan bir baskı meydana getirmiş, çevresel sorunların boyutunun artmasına neden olmuştur (Komut, 2016). 20. Yüzyılın son dönemlerinde, sanayileşmeden kaynaklı ve ihmal edilen çevresel sorunlar ve ekonomik etkilerinin yanı sıra doğal kaynaklardaki azalmanın önemi kaçınılmaz şekilde belirginleşmiştir (Toprak, 2006). Bu durum orman ürünlerine yönelik analizlerin yapılması daha elzem bir hale gelmiştir.

Bartın'ı da içine alan Batı Karadeniz Bölgesi, hem orman ürünleri sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin yoğunluğu hem de orman alanlarının genişliğinden dolayı Türkiye'nin önemli ürün tedarikçileri arasında yer almaktadır. Geniş orman alanları, ürün kalitesi ve orman varlığındaki çeşitlilik orman ürünleri sanayisinde faaliyet gösteren üreticilere değişen tüketici trend ve taleplerine cevap verme olanağı sağlamaktadır. Bölgede faaliyet gösteren işletmeler genellikle tomruk, kereste ve parke üzerinde faaliyet göstermekle beraber, odun dışı orman ürünleri alanında özellikle şahıs işletmelerinin varlığı söz konusudur (Kurt vd., 2016). Mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmeleri ise mikro-küçük ve orta büyüklükte işletmeler olarak 2 sınıfta değerlendirmek mümkündür. Daha yaygın olan mikro-küçük işletmeler bölge iç talebini karşılamakta olup, dış pazara yönelik faaliyetleri bulunmamakta ve kurumsal yapıları henüz tamamlanmamış firmalardan oluşmaktadır. Kurumsallaşma konusunda daha çok yol kat etmiş ve ihracat odaklı faaliyet gösteren orta büyük işletmeler ise tamamen bölge dışına çalışmaktadır (BAKKA, 2012; Gedik ve Çil, 2015).

SWOT kelimesi, İngilizce kelime, Strengths (Güçlü), Weaknesses (Zayıflık), Opportunities (Fırsatlar) ve Threats (Tehditler) kelimelerinin baş harflerinden meydana gelmekte olup organizasyonun iç ve dış çevre analizini yaparak mevcut durumunu ortaya koymaktadır (Güngör ve Arslan, 2004; Özen vd., 2015; Kurt, 2019; Serin vd., 2019). SWOT analizi, bölgesel bir varlığın belirli bir organizasyonunun gelişimini belirleyen önemli faktörleri kategorize etmek için kullanılması gereken analitik bir araç olarak tanımlanmaktadır (Miles vd., 2008; Nazarko vd., 2017).

Çalışmada Bartın'da faaliyet gösteren orman endüstri işletmelerine etki eden iç ve dış çevresel etkileri belirlemenin yanı sıra şehrin, bölgesel, coğrafi, ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal ve yönetsel etkilerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda Bartın'da faaliyet gösteren işletmeler için sektörel bazda güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler (SWOT) anket yöntemiyle belirlenmiş ve elde edilen bulgular analiz edilerek öneriler geliştirilmiştir.

2. Materyal ve Yöntem

Bartın'da faaliyet gösteren orman endüstri işletmelerine ilişkin SWOT analizinin yapılması amacıyla Bartın Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı toplam 56 firma tespit edilmiştir. Söz konusu firmaların 22'si mobilya olmak üzere geri kalan 34'ü ahşap, yat, kereste ve orman ürünleri sektörlerinde faaliyet göstermektedirler. İşletmelere ilişkin SWOT faktörlerinin belirlenmesi amacıyla yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda işletme yöneticilerine güçlü yönlerin belirlenmesinde 10, zayıf yönlerin ve fırsatların belirlenmesinde 7, tehditlerin belirlenmesinde 6 adet soru yöneltilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1.

SWOT analizine ilişkin hazırlanan sorular

Güçlü yönler	Zayıf yönler
<ul style="list-style-type: none"> İşletmenizin üstünlükleri nelerdir? Başkalarının sahip olmadığı ne gibi avantajlara sahipsiniz? Diğerlerine göre daha iyi yaptığımız şeyler neler? Hangi tür faaliyetleri daha iyi yapıyoruz? Rakiplerinizle karşılaştınca güçlü yanlarınız nelerdir? Sizce rakipleriniz sizin hangi yönlerinizi güçlü görüyor? Hangi kaynaklara erişim sağlayabilirsiniz? Hangi kaynaklara sahipiz? Gurur duyduğunuz başarılarınız var mı? Varsa hangileri? Güçlü ve yetenekli bir yönetici miyim? (Yöneticiye sahip miyiz?) Yeni ve işletmeye faydalı teknolojilere sahip miyiz? Yeni bir ürün ve strateji geliştirebiliyor muyuz? Bilgi ve becerisi yüksek çalışanlara sahip miyiz? 	<ul style="list-style-type: none"> İyi yapamadığımızı düşündüğünüz ve bu nedenle kaçındığımız işler neler? İşletmenizde neleri kötü yaptığınızı? İşletmenizde iyileştirilmesi gereken noktalar nelerdir? Rakipleriniz sizden daha iyi oldukları konular var mıdır? Varsa nelerdir? Rakiplerinizin gözünde ortaya çıkan ne gibi zayıf yönleriniz var? Çalışanların, yöneticilerin ve liderlerin yetenek ve bilgilerinin yetersizliği söz konusu mu? Ar-Ge çalışmalarına gereken önem veriliyor mu? Satış, pazarlama ve hizmet kalitesinde veya veriminde düşüklük söz konusu mu?
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> İşletmenizin önünde ne gibi fırsatlar vardır? Firmanızın Bartın'da bulunması işletmenize hangi avantajları sağlıyor? Bartın ve çevresinde gerçekleştirilen projelerin firmanıza olumlu etki yapacağını düşünüyor musunuz? Bartın'da orman fakültesi bulunması sizin için bir fırsat teşkil ediyor mu? Pazarda veya işletmede, rakiplerinin dolduramadığı boşluklar var mı? Neleri kendi avantajınıza çevirebilirsiniz? Sektörünüze ilişkin Teknoloji ve pazarda oluşan değişimler ve gelişmeler neler? Bölgesel teşviklerin size avantaj sağlayacağını düşünüyor musunuz? 	<ul style="list-style-type: none"> İşletmede ne gibi engellerle karşılaşıyorsunuz? Hangi unsurlar yol almanıza engel olabilir? Belli standartta hizmet ve ürün üretirken, bunlar değişebilir mi? Değişirse ayak uydurabilir misiniz? Değişen koşullar herhangi bir şekilde tehdit oluşturuyor mu? Hangi koşullar sizin için tehdit olabilir? Finansal sorunlarımız var mı, yoksa hangi durumlarda çıkabilir? Bartın'da kalifiye eleman sorunuz var mı? İş gücü bulmakta sorun yaşıyor musunuz? Bartın'da sizin için tehdit oluşturabilecek bir durum var mı? Sizce bölgenizin dezavantajları nelerdir?

SWOT faktörlerini belirlemek amacıyla kaç firmaya anket uygulanması gerektiği Denklem 2.1'deki basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir (Kaygın vd. 2015);

$$n = \frac{Nt^2pq}{d^2(N-1) + t^2pq} \quad (2.1)$$

Burada; N; Ana kütle büyüklüğü, t; güven katsayısı (1,96), p; ölçmek istenilen özelliğin ana kütlede bulunma ihtimali (0,8), q; ölçmek istenilen özelliğin ana kütlede bulunmama ihtimali (1-p), d; kabul edilen örnekleme hatası (%10). Buna göre örnek büyüklüğü;

$$n = \frac{56(1,96^2)(0,20 \times 0,80)}{(0,1)^2(56-1) + (1,96^2)(0,20 \times 0,80)} = 29,55$$

olarak belirlenmiş ve ankete katılma isteği olan toplam 30 işletmeye anket uygulanmıştır. İşletmelerin faaliyet konularına göre SWOT faktörleri de birbirinden farklılık gösterebileceği için her bir sektöre ait faktörler ayrı ayrı belirlenmiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

SWOT analizi sonucu elde edilen güçlü ve zayıf yönler ile fırsat ve tehditler bu başlıkta altında ayrı ayrı irdelenerek genel bir değerlendirme yapılmıştır.

3.1. Güçlü yönler

Bartın'da faaliyet gösteren işletmelerin güçlü yönleri genel olarak incelendiğinde şehrin nüfus, konum ve kalite avantajlarının ön plana çıktığı görülmüştür. İşletme yöneticilerinin vermiş olduğu yanıtlar doğrultusunda güçlü yönlerle ilişkin SWOT faktörleri aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

- G1: Hızlı üretim ve zamanında teslimat (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- G2: Kaliteli işçilik ve kişiye özel tasarım (Yat, Mobilya, Ahşap)
- G3: Geniş atölye imkanları (Yat)
- G4: Bölgeye has farklı teknik ve kaliteli malzemeler (Yat, mobilya)
- G5: Standart dışı ölçü ve büyüklükte üretim imkânı (Yat)
- G6: Müşterilerle bire bir ve yüz yüze daha iyi iletişim (Yat, Ahşap)
- G7: Aile ortamına sahip güven veren tecrübeli işgücü (Yat, Ahşap)
- G8: Güçlü, yetenekli ve tecrübeli yöneticiler (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)

3.2. Zayıf yönler

Zayıf yönler incelendiğinde ise Bartın orman endüstri işletmelerindeki sorunların bölgeden çok maddi ve teknolojik yetersizlikler nedeniyle ortaya çıktığı görülmüştür. Zayıf yönlerle ilişkin SWOT faktörleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

- Z1: Pazarlama ve reklam yetersizliği (Yat, Mobilya)
- Z2: Seri imalata sahip olmama (Yat)
- Z3: Düşük teknolojiye sahip makine ve teçhizat ile üretim (Yat, Kereste, Ahşap)
- Z4: AR-GE faaliyetlerinden yararlanamama (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- Z5: Ürün çeşitliliğinin az olması (Yat, Kereste)
- Z6: Düşük kapasiteyle üretim ve iş kayıpları (Yat)
- Z7: Kurumsallaşamama (Yat, Kereste)
- Z8: Atölyelerin çoğunluğunun üstü açık olması (Yat)
- Z9: Yavaş işçilik nedeniyle zaman ve iş kayıpları (Yat, Kereste)
- Z10: Verimsiz yer kullanımı ve fabrika düzenleme (Mobilya, Ahşap)
- Z11: Dış piyasaya açılmamak (Kereste).

3.3. Fırsatlar

Bartın'da faaliyet gösteren orman endüstri işletmeleri bölgenin ve şehrin sağlamış olduğu konum ve kültürel avantajlar ile çevre illerdeki projeleri en büyük fırsat olarak görmektedirler. Özellikle coğrafi olarak Bartın'ın, Türkiye kıyılarında ahşap tekne yapımıcılığının geleneksel teknik, yöntem ve malzemelerle icra edildiği son merkezlerden biri olması bu şehre çok sayıda fırsat sunmaktadır (Davulcu, 2013). Orman endüstri işletmelerine ait fırsatlar aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

- F1: Bartın ve çevre illerde gerçekleşen/gerçekleşecek projeler (Tekne İmal ve Çekek Yeri Alt Yapı İmalatı Projesi, Filyos Vadisi Projesi vs.) (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- F2: Bartın'da orman fakültesinin bulunması (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- F3: Bölgede geleneksel üretime verilen önem (Yat)
- F4: Bölgesel teşvikler (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- F5: Bartın'ın ahşap tekne imalatında ilk akla gelen ve bölgeye özgü çektirme tipi tekne imalatının ilk merkezi olması (Yat)
- F6: Her geçen gün farklı özelliklere sahip yeni hammadde ve yardımcı malzemelerin piyasaya sürülmesi (Yat, Mobilya)
- F7: Yapılan iş nedeniyle uluslararası ve kurumsal firma olma imkânı (Yat, Mobilya)
- F8: Ölmeyecek bir meslek dalı, sürdürülebilir olması (Yat, Kereste)
- F9: Ürün ve hizmet standartlarındaki değişime hızlı ayak uydurabilme (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- F10: Sürdürülebilir bir malzeme olan orman ürünlerine olan talebin her geçen gün artması (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- F11: E-ticaret, Sosyal medya vb. dijital ortamlarla daha geniş kitleye ulaşabilme (Mobilya)
- F12: Turistik bir bölge olması (Yat, Mobilya).

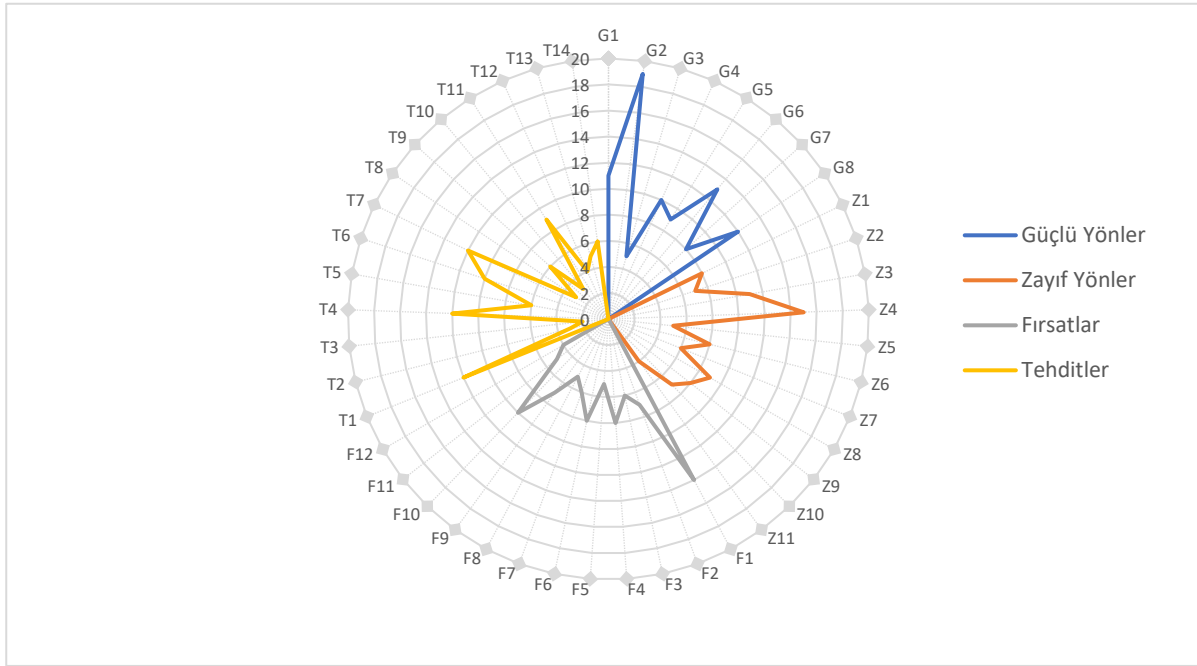
3.4. Tehditler

Bartın orman endüstri işletmelerinin önündeki en büyük tehditler genel olarak şehrin küçük olmasından kaynaklı olan altyapı, hammadde, işgücü gibi sorunlardan oluşmaktadır. Bununla birlikte yine siyasal ve yönetsel faaliyetler de tehditler arasında yer almıştır. Bartın'daki orman endüstri işletmelerini tehdit eden faktörler aşağıdaki gibidir;

- T1: Bartın'daki ulaşım ve altyapı eksikliği (Yat, Kereste, Mobilya, Ahşap)
- T2: Sık sık gerçekleşen doğa olayları (Yat)
- T3: Gelenekçi yapı nedeniyle farklı girişimlere yönelememe (Yat)
- T4: Hammadde pahalılığı ve yardımcı malzemelere erişim (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- T5: Online satışlarda kalitesiz malzemedan üretilmiş ve satış sonrası hizmet bulunmayan ürünlerin artması (Mobilya)
- T6: Kalifiye eleman yetersizliği (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- T7: Finansal sorunlar (Yat, Mobilya, Kereste)
- T8: Dağlık ve engebeli arazi yapısı (Yat)
- T9: Sürekli artan girdi maliyetleri (Yat, Mobilya, Kereste, Ahşap)
- T10: Taşıma ve nakliye sorunları (Yat)
- T11: Hammadde tedarikçilerinin yetersizliği (Yat, Mobilya, Ahşap)
- T12: Bürokratik engeller (Yat, Mobilya, Kereste)
- T13: Covid-19 (Mobilya)
- T14: Makina arızalarında parça veya teknik servislerin bölgeye uzak olması (Mobilya).

3.5. Genel durum

Bartın'da faaliyet gösteren orman endüstri işletmelerinin verdikleri tüm yanıtlar işlenerek Şekil 1'de verilen radar grafiği oluşturulmuştur. Grafik incelendiğinde Bartın'daki işletmelerin en güçlü yönünün kaliteli işçilik ve kişiye özel tasarımlar üretmesi olduğu görülmektedir. Bunu müşterilerle bire bir, yüz yüze ve daha iyi iletişim kurması izlemiştir. İşletmelerin AR-GE faaliyetlerinden yeterince yararlanamaması ve düşük teknolojiye sahip makine-teçhizat ile üretim yapılıyor olması en zayıf yönleri olarak görülmüştür. Bartın ve çevre illerde gerçekleşen/gerçekleşecek projeler ile sürdürülebilir orman ürünlerine olan talebin her geçen gün artacağı düşüncesi en büyük fırsatlar olarak görülmektedir. Bartın'daki ulaşım, altyapı eksikliği, yüksek hammadde fiyatları ve yardımcı malzemelere erişim ile finansal sorunlar orman endüstri işletmelerini tehdit eden unsurlar olarak değerlendirmiştir.

Şekil 1. SWOT faktörlerinin işletme sayısına göre genel dağılımı

Literatürde farklı sektörlerde ve alanlarda yapılan çalışmalar incelendiğinde; kaliteli işçilik ve tecrübeli iş gücü (Yılmaz, 2009; Şahin ve Tektaş, 2021), malzeme ve ürün çeşitliliği (Karagöz ve Korkut, 2017), yüksek üretim kapasitesi (Kaya, 2019) gibi faktörlerin çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçlara benzer şekilde güçlü yönler arasında yer aldığı; pazarlama ve reklam yetersizliği (Durgun, 2007; Bashımov, 2013; Subaşı vd., 2015; Karagöz ve Korkut, 2017), altyapı yetersizliği (Durgun, 2007), AR-GE yetersizliği (Bağcı ve Karataş, 2017; Ünal ve Yapraklı, 2017; Yalçınkaya, 2017; Şahin ve Serin, 2018), kurumsallaşma sorunları (Bağcı ve Karataş, 2017; Ünal ve Yapraklı, 2017; Çelebi vd., 2018), düşük kapasiteyle üretim ve teknoloji yetersizliği (Bashımov, 2013; Tan vd., 2014; Seki ve Biler, 2016) gibi faktörlerin ise zayıf yönler olarak yer aldığı görülmektedir. Yine farklı çalışmalarda Bartın ve çevre illerde gerçekleşecek projelerin (Ceyhan, 2020), üniversitelerin gelişmeyi destekleyici konumlarının (Çelik ve Murat, 2009), bölgesel teşviklerin (Ersungur ve Aslan, 2014) fırsat faktörleri olarak belirlendiği görülmüştür. Aynı şekilde altyapı eksikliği ve bürokratik engeller (Bağcı ve Karataş, 2017; Ünal ve Yapraklı, 2017; Urfa vd. 2021; Yılmaz, 2009), kalifiye eleman yetersizliği (Bağcı ve Karataş, 2017), hammadde fiyatlarının yüksek ve belirsiz olması (Kokten ve Karakaya, 2017), girdi fiyatlarındaki artışlar (Subaşı vd., 2015; Kaya, 2019), finansal sorunlar (Erbil ve Taş, 2020) ise tehditler arasında yer almıştır.

4. Sonuçlar

Bartın'da faaliyet gösteren ağaç ve orman ürünleri işletmelerine yönelik yapılan SWOT analizi sonucunda üretimlerin yüksek kalitede, kişiye özel olarak yapılabilmesi ve müşterilerle iyi iletişim kurulabilmesi en önemli güçlü yön olarak ortaya çıkmıştır. En zayıf yön ise üretimin düşük teknoloji ile yapılması ve AR-GE faaliyetlerine yeterince yer verilememesi olarak değerlendirilmiştir. Bartın ve yakın çevresinde devam etmekte olan ve yeni yapılacak proje çalışmaları ile orman ürünlerine olan talebin artarak devam edeceği düşüncesi en büyük fırsat, ulaşım ve alt yapıdaki sorunlar, hammadde fiyatlarının yüksek olması ile diğer finansal problemler ise en önemli tehdit unsurları olarak görülmektedir. Bartın orman ürünleri sanayinin sürdürülebilir şekilde gelişerek tüm paydaşları açısından daha faydalı hale gelmesi, sahip olduğu fırsatların değerlendirilerek güçlü yönlerinin daha ileriye taşınması, tehdit unsurlarının azaltılarak zayıf yönlerinin geliştirilmesi sayesinde mümkün olacaktır. Bu amaçla özellikle üniversite sanayi iş birliği öncülüğünde AR-GE ve proje çalışmaları yapılarak daha yüksek teknolojiye sahip yenilikçi üretim yöntem ve ekipmanları sanayiye kazandırılabilir. Ayrıca karar alma süreçlerinde tüm paydaşların yer alması ve bu paydaşlara verilecek eğitimler ile üretimin daha verimli hale getirilmesi mümkün olabilir. Bu sayede hem Bartın orman ürünleri sanayisi için öne çıkan fırsatlar değerlendirilmiş, hem de önemli zayıf yönlerin geliştirilmesi için adım atılmış olacaktır. Bartın ve yakın çevresinin sahip olduğu zengin orman varlığının daha iyi değerlendirilmesine yönelik yapılacak bölgesel bazlı çalışmalar ve yatırımlar, hammadde potansiyelinin ortaya çıkmasına katkı sağlayacak bu sayede maliyetlerin düşmesi mümkün olabilecektir. Yapılacak yeni yatırımlar alt yapı kaynaklı sorunların azaltılması ve finansal sorunların çözümüne katkı sağlayacaktır. Bununla birlikte orman ürünleri alanında yeni gelişmelerin takip edilmesi, orman fakültesi ile iş birliğinin geliştirilerek üniversite sanayi ortak projelerine önem verilmesi sektörün gelişimini hızlandıracağı ve rekabet gücünü arttıracığı değerlendirilmektedir.

Teşekkür

Çalışmadan elde edilen anket sonuçları (SWOT faktörleri) bölgesel çalışmalara destek amacıyla Bartın İl Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü ile paylaşılmıştır.

Yazar Katkıları

İÖ: Araştırma, literatür taraması, metodoloji, yorumlama, kontrol ve yazım
RK: Araştırma, analizler, yorumlama, metodoloji, yazım, kontrol ve düzenleme
Aİ: Araştırma, veri toplama, metodoloji, yazım, son kontrol

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Kaynaklar

- Akyüz, K. C. (2006). Avrupa Birliği sürecinde Türkiye orman ürünleri sanayinin rekabet düzeyi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi* 8(9), 83-94.
- Bağcı, M. ve Karataş, M. (2017). Muğla bölgesi mermer sektörünün swot analiz araştırması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi* 17(2), 736-752.
- BAKKA, (2012). Batı Karadeniz Bölgesi Organize Sanayi Bölgeleri Mevcut Durum Analizi. <http://www.bakka.org.tr>.
- Bashimov, G. (2013). Türkmenistan süt sektörünün mevcut durumu: fırsatlar ve zorluklar. *Bitlis Eren Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi* 2(2), 197-203.
- Ceyhan, M. S. (2020) Bartın merkez I. Organize sanayi bölgesi üzerine SWOT analizi. *Yönetim Ekonomi Edebiyat İslami ve Politik Bilimler Dergisi*, 5(1), 75-89.
- Çelebi, H., Gülden, G. Ö. K. ve Güllü, Ö. (2018). Aksaray ili madencilik sektörünün swot analizi. *Journal of the Institute of Science and Technology* 8(3), 101-107.
- Çelik, N. ve Murat, G. (2009). Sayısallaştırılmış SWOT analizi ile Bartın ili'nin ekonomik yapısını değerlendirme. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 24(1), 199-212.

- Davulcu, M. (2013). Bartın yöresinde ahşap tekne yapıcılığı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dergisi* 5(1), 23-52.
- Durgun, A. (2007). Isparta turizminin SWOT analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 3(5), 93-109.
- Erbil, E. Ve Taş, T. (2020). Yağlı tohumlu bitkiler tarımının ve yağ sektörünün SWOT analizi ile değerlendirilmesi: GAP bölgesi örneği. *Geleceğin dünyasında bilimsel ve mesleki çalışmalar* 20.
- Ersungur, Ş. ve Aslan, M. (2014). Muş İlinin gelişme potansiyelinin SWOT analizi ile incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi* 28(4), 213-235.
- Gedik, T. ve Çil, M. (2015). Batı Karadeniz bölgesinde yer alan orman ürünleri sanayi işletmelerinde sürdürülebilir üretim uygulamaları üzerine bir araştırma. *Ormanlık Dergisi* 11(2), 1-12.
- Güngör, S. ve Arslan, M. (2004). Turizm ve rekreasyon stratejileri için swot analizi, görsel kalite değerlendirmesi, turizm tesislerinin beğenilirliği ve turizm tesisleri durum analizi uygulaması: Beyşehir ilçesi örneği. *Selcuk Journal of Agriculture and Food Sciences* 18(33), 68-72.
- Güven, A. ve Demirci, Ö. F. (2019). Doğal kaynakların devamlılığında çevre yönetiminin önemi. 3. *Uluslararası UNİDOKAP Karadeniz sempozyumu "Sürdürülebilir tarım ve çevre"*, Tokat, Türkiye, 368-374.
- İmren, E. ve Kaygın, B. (2021). Türkiye mobilya sektörü dış ticaretinin zaman serileri yöntemiyle tahmini. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi* 23(1), 149-159. DOI: 10.24011/barofd.879156
- İmren, E. Kaygın, B. ve Karayılmazlar, S. (2021). Türkiye mobilya sektörü dış ticaret verilerinin yapay sinir ağları ile değerlendirilmesi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi* 23(3), 906-916. DOI: 10.24011/barofd.1011207
- İstek, A., Özlüsoyulu, İ. ve Kızılkaya, A. (2017). Türkiye ahşap esaslı levha sektör analizi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi* 19(1), 132-138.
- Kara, O., Şahin, Ö., Bekar, İ. ve Kayacan, B. (2019). Endüstriyel ağaç ve ahşap ürünleri sektörünün uluslararası rekabet gücü analizi: Türkiye örneği. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 15(1), 15-32.
- Karagöz, T. ve Korkut, D. S. (2017). Mobilya sektörünün sorunları ve çözüm önerileri (Kocaeli İli Örneği). *İleri Teknoloji Bilimleri Dergisi* 6(3), 85-92.
- Kaya, Ö. (2019) Türk ve Ukrayna hazır giyim sektörü değerlendirmesi. *XIII. International Turkic Art, History and Folklore Congress*, 237-243.
- Kaygın, B., Kurt, R. ve İmren, E. (2015). Bartın üniversitesi orman endüstri mühendisliği mezunlarının istihdam durumu üzerine bir araştırma. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi* 17(25-26), 54-61.
- Keskin, H. (2013). Batı Akdeniz Bölgesi orman ürünleri sektörünün rekabet gücünün Porter'ın karo modeli çerçevesinde incelenmesi. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 5(2), 51-66.
- Kızmaz, M. (2000). Policies to promote sustainable operations and utilization of non-wood forest products in Turkey. *Seminar Proceedings, Harvesting of Non-Wood Forest Products*, 2-8 October, Menemen, İzmir, pp.97-112.
- Kokten, E. S. ve Karakaya, A. (2017). SWOT (GZFT) Uygulaması ile Karabük demir çelik sektörünün analizi. *In 5th International Symposium on Innovative Technologies in Engineering and Science* 29-30 September 2017 (ISITES2017 Baku-Azerbaycan).
- Komut, O. (2016). *Türkiye'de ormancılık ve orman ürünleri endüstrisinde sertifikasyon: Sektörel durum ve farkındalık çözümlemesi*. Doktora Tezi. Artvin Çoruh Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Ana Bilim Dalı. 230 s.
- Kurt, R. (2019). Mobilya sektöründe E-ticaret'in GZFT analizi ile değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi* 7(1), 616-627. DOI: 10.29130/dubited.485746
- Kurt, R., Karayılmazlar, S., İmren, E. ve Çabuk, Y. (2016). Türkiye ormancılık sektöründe odun dışı orman ürünleri: ihracat analizi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi* 8 (2), 158-167. DOI: 10.24011/barofd.267289
- Kurt, R., Çabuk, Y. ve Karayılmazlar, S. (2011). Foreign trade analysis of spices and spices derivatives as non-wood forest products of Turkey. *2nd International Non-Wood Products Symposium*, Isparta, Turkey (pp. 23-31).
- Miles, I. D., Georghiou, L., Harper, J., Keenan, M. P. ve Popper, R. (2008). *The Handbook of Technology Foresight-Concepts and Practice*.
- Nazarko, J., Ejdy, J., Halicka, K., Magruk, A., Nazarko, Ł. ve Skorek, A. (2017). Application of enhanced SWOT analysis in the future-oriented public management of technology. *Procedia engineering* 182, 482-490.
- Özen, M., Polat, H., Gündüzalp, S. ve Yaraş, Z. (2015). Eğitim kurumlarında SWOT analizi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 2(1), 1-28.

- Seki, İ. ve Biler, T. (2016). Büyükbaş hayvan işletmelerine yönelik SWOT analizi: Biga örneği. *ÇOMÜ Ziraat Fakültesi Dergisi* 4(1), 51-59.
- Serin, H., Şahin, Y. ve Oktay, S. (2019). Hatay odun dışı orman ürünlerinin swot analizi ile değerlendirilmesi. *Turkish Journal of Forest Science* 3(1), 84-92.
- Subaşı, O. S., Seçer, A., Yaşar, B., Emeksiz, F. ve Uysal, O. (2015). Türkiye'de muz sektörünün pazarlama yapısı ve SWOT analizi ile incelenmesi. *Alatarım*, 14(2), 17-28.
- Şahin, B. ve Tektaş, N. (2021). Havacılıkta SWOT analizi: Türkiye için durum değerlendirmesi. *Akıllı Ulaşım Sistemleri ve Uygulamaları Dergisi* 4(1), 87-98.
- Şahin, Y. ve Serin, H. (2018). Diyarbakır ili mobilya sanayisinin GZFT analizi ile değerlendirilmesi. *Turkish Journal of Forest Science* 2(1), 83-90.
- Tan, S., Seki, İ. ve Akbulut, M. (2014). Doğal kaynakların kullanımı ve sürdürülebilirliği açısından su ürünleri sektörünün mevcut durumu ve SWOT analizi: Türkiye TR22 Bölgesi Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* 9(1), 125-136.
- Toprak, D. (2006). Sürdürülebilir kalkınma çerçevesinde çevre politikaları ve mali araçlar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2(4), 146-169.
- Urfa, A. M., Can, E. ve Yüceol, N. (2021). Covid-19 salgını bağlamında Türkiye'de turizm sektörünün swot analizi. *Journal of Travel & Tourism Research* 18, 22-50.
- Ünalın, M. ve Yapraklı, T. Ş. (2017). Lojistik merkez olabilmesi açısından Erzurum'un SWOT analizi ile değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi* 31(3), 677-700.
- Yalçınkaya, M. H. (2017). Gelişen Türkiye'nin Rekabetçi Gücü Manisa Sanayi Bölgesi KOBİ'lerinin Sosyo-Ekonomik Yapısı: Swot Analizi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 15(2), 279-308.
- Yılmaz, İ. (2009). Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde Türk kesme çiçek sektörünün SWOT (GTZF) analizi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi* 22(1), 103-112.